

SCUOLA SUPERIORE DI LINGUE MODERNE
PER INTERPRETI E TRADUTTORI

1183/B

ESAMI FINALI
ANNO ACCADEMICO 2000-20014

KOENRAADS
11'22"

Sessione estiva

5 luglio 2001

INTERPRETAZIONE SIMULTANEA OLANDESE-ITALIANO

Toespraak door staatssecretaris A.E. Verstand-Bogaert van
Sociale Zaken en Werkgelegenheid
op het congres 'Arbeitsmarktpolitik im Zentrum Europas - ein
Ländervergleich' op 14 december 2000 in Düsseldorf.

08-1183 B fin 2 Sian

Dames en Heren,

Allereerst wil ik het *Ministerium für Arbeit und Soziales, des Landes Nordrhein-Westfalen* prijzen omdat het dit congres over *Arbeitsmarktpolitik im Zentrum Europas* heeft georganiseerd. Het is goed dat wij in Europa van elkaar weten waar we mee bezig zijn. Daardoor kunnen we van elkaar leren. Dat is belangrijk, zeker als het gaat om aan elkaar grenzende landen en regio's.

Ik zal voor u de hoofdlijnen van het Nederlandse arbeidsmarktbeleid schetsen. Daarbij gaat het mij er vooral om u deelgenoot te maken van mijn visie op de toekomst van de Nederlandse arbeidsmarkt. En op het beleid dat we de komende jaren moeten voeren.

We hebben in Nederland al sinds enkele jaren geen werkloosheid van betekenis meer. In tegendeel, in vrijwel alle sectoren is sprake van gebrek aan personeel. En toch blijven er groepen in de samenleving die niet of maar moeizaam aan het werk komen. Juist in deze tijd van een bloeiende economie en groeiende werkgelegenheid, zijn de tekortkomingen van de Nederlandse arbeidsmarkt pijnlijk zichtbaar geworden.

Ik noem vijf groepen die moeite hebben zich te handhaven of een plek te vinden op de arbeidsmarkt. Van de mensen die boven de 50 zijn werkt een veel te klein aantal. Allochtonen weten de weg naar werk veel moeilijker te vinden dan autochtonen. Mensen met een handicap slagen er zelden in werk te vinden. En voor de mensen met de laagste opleiding biedt de arbeidsmarkt nog weinig echte zekerheid.

En dan de groep waar ik het vandaag met u over wil hebben: de vrouwen. Zowel vrouwen die willen herintreden als vrouwen die werk en zorg willen combineren, hebben het niet gemakkelijk op onze

arbeidsmarkt. Dat is jammer, al die energie en al dat talent die niet genoeg worden benut. Ik vind het een belangrijke opgave om dat te verbeteren.

Dat is sociaal natuurlijk van belang. Werk biedt mensen de beste garantie voor betrokkenheid bij de samenleving, de beste kansen op persoonlijke ontplooiing. Maar het is ook economisch noodzakelijk dat meer vrouwen werken. In een samenleving die vergrijsst en ontgroent, hebben we die vrouwen op de arbeidsmarkt hard nodig.

De regering is daar al van overtuigd. En gelukkig groeit ook in bedrijven en instellingen het besef dat ze niet meer buiten vrouwelijk talent kunnen. Ik citeer: "De manager van de 21e eeuw is geen man, maar een vrouw. De nieuwe manager koppelt besluitvaardigheid aan luistervaardigheid. Hardheid maakt plaats voor sensitiviteit. Het gaat in de 21e eeuw eerder om vrouwelijke dan om mannelijke eigenschappen."

Dit zijn niet de woorden van een vrouwelijke voorvechter van gelijke rechten. De uitspraak is van topman Cees van der Hoeven van de multinationale onderneming Ahold, de op twee na grootste supermarkt ter wereld. Ik ben het eens met Van der Hoeven: Met vrouwelijk talent haal je als bedrijf onmisbare capaciteiten en waarden in huis.

Het aantal vrouwen in topfuncties in het bedrijfsleven groeit de laatste jaren. Maar we zijn er nog lang niet. Aan de top van de grote bedrijven en instellingen treffen we op elke vijftwintig mannen slechts één vrouw.

Vrouwen zijn nog bezig met een inhaalslag op de arbeidsmarkt. Maar die maken ze wel in een flink tempo. In 1983 werkte in Nederland een minderheid van vier op de tien vrouwen. Vorig jaar was dat al een meerderheid van ruim zes op de tien. Veel vrouwen werken echter in

deeltijd. Veertig procent van de vrouwen werkt in banen tussen de twintig en 35 uur.

En er is een enorm potentieel aan vrouwen die op zijn gehouden met werken om zich aan zorgtaken te wijden, maar die inmiddels weer zover zijn dat ze willen herintreden. Bedrijven en instellingen kunnen uit dat potentieel putten. Maar ze zullen dan vaak wel her- of bijscholing aan moeten bieden. Dat gebeurt nog onvoldoende.

Wat doet het Nederlandse kabinet om te bevorderen dat er meer vrouwen kunnen werken?

Voor laagopgeleide vrouwen is het vaak financieel niet aantrekkelijk om te gaan werken. Daarom verlagen we volgend jaar de belastingtarieven en komt er een zogenaamde *arbeidskorting* en een *combinatiekorting*. De arbeidskorting houdt in dat werkenden een bedrag in mindering mogen brengen op de hoeveelheid belasting die men moet betalen. Met de combinatiekorting willen we, zoals het woord al aangeeft, de combinatie van arbeid en zorg stimuleren doordat een werkende ouder een bedrag van 138 Euro op de belastingafdracht in mindering mag brengen.

Maar het gaat niet alleen om geld. Vrouwen en mannen zullen arbeid en zorg evenwichtiger moeten verdelen. Te vaak zien we nog dat de man fulltime time werkt en de vrouw haar zorgtaken combineert met een deeltijdbaan. Of dat vrouwen - vooral vrouwen met lagere opleidingen - na het krijgen van het eerste kind hun baan op geven. Dit heeft te maken met een complex van factoren, zoals traditionele rolopvattingen, kwaliteit van het werk en beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen.

We zien dat goedopgeleide vrouwen het krijgen van het eerste kind steeds langer uitstellen. En in een aantal gevallen komt van dat uitstel afstel. In Nederland worden meer vrouwen van boven de dertig voor

het eerst moeder dan vrouwen die jonger zijn dan dertig. Duitsland volgt ons op de voet. België komt op de laatste plaats van de drie landen waarover we vandaag spreken.

Hoe sterker het kindertal terugloopt, hoe groter het probleem in de jaren 2025 tot 2050. In die jaren moeten de kinderen van nu zorgen voor de welvaart in die tijd. De sociale voorzieningen, de gezondheidszorg, de pensioenen en uitkeringen.

En wie denkt dat de grote gezinnen van de immigranten uitkomst bieden, komt bedrogen uit.

In Nederland zien we dat immigranten zich wat betreft het kindertal snel aanpassen aan hun nieuwe omgeving. Het gemiddeld aantal kinderen van allochtonen blijkt binnen korte tijd terug te lopen tot het aantal dat in Nederland onder de autochtone bevolking gangbaar is.

We ontkomen er dus niet aan met kracht te bevorderen dat veel meer mensen betaald werk kunnen combineren met zorgtaken. Dat is een dwingende demografische noodzaak. Daarom moeten we werk voor vrouwen aantrekkelijker, lonender en gemakkelijker maken.

Aantrekkelijker, door te investeren in opleidingen voor interessant werk. Ook in de bedrijven. Lonender, onder meer door de fiscale voorzieningen die ik zojuist al noemde. Gemakkelijker, door onze samenleving zo in te richten dat zorgtaken en werken hand in hand kunnen gaan; voor mannen en voor vrouwen.

Met dat laatste hebben we veel te laat een begin gemaakt, vind ik. We hebben in Nederland verlofregelingen en kinderopvang veel te lang nauwelijks serieus genomen. Met als gevolg dat we nu een forse inhaalslag moeten maken.

Voor de concretisering van het arbeidsmarktbeleid binnen het geschetste kader hechten we in Nederland aan een specifieke verantwoordelijkheidsverdeling.

We gaan uit van een gedeelde verantwoordelijkheid: overheid, sociale partners en het individu. Vormgeving en invulling kunnen per regeling verschillen. In de lidstaten van de Europese Unie wordt verder verschillend gedacht over de mate waarin de overheid de samenleving moet sturen. Nederland deelt met de Scandinavische landen een traditie van stimulerend en voorwaardenscheppend beleid. Wij willen niet naar een nieuwe standaard, maar juist naar meer diversiteit en flexibiliteit. De overheid legt geen nieuw patroon op. De overheid verruimt voortvarend de voorwaarden voor mannen en vrouwen om werk en privé te kunnen combineren. Dat beleid biedt voor Nederland het beste uitzicht op de ambitie zoals die op de Europese raad in Lissabon is geformuleerd voor de Europese Unie: de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld worden die in staat is tot duurzame economische groei met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang.

Het is mijn overtuiging dat die sociale samenhang niet het gevolg is van meer groei en betere banen, maar dat het gaat om een wisselwerking. Naarmate een gemeenschap er beter in slaagt zoveel mogelijk mensen betrokken te houden bij arbeid en andere sociale activiteiten, zal zij economisch betere prestaties leveren.

Het is de taak van de overheid de sociale en fysieke infrastructuur te scheppen die een evenwichtige verdeling van arbeid en zorgtaken tussen mannen en vrouwen mogelijk maakt. Dat is een investering in de toekomst die naar mijn vaste overtuiging zeer rendabel is.